

Anders Mondrup
Avlsdirektør
Roskilde

Udbytterne tilbage på et flot niveau i 2019

Frøhøsten 2019 i Danmark kom tilbage på sporet efter et par år med svingende udbytter. Afsættet var et godt efterår og en mild vinter, der blev efterfulgt af et tørt forår. Vi oplevede passende mængder nedbør i vækstsæsonen og generelt gode høstforhold til frøet. Frøudbytterne er cirka otte procent over middel i Danmark, middel i Holland og svingende i USA og Canada

Efter en ekstrem tør sommer i 2018 fik vi tilpas med nedbør midt i august. Det betød, at de tørkestressede udlægsmarker kom godt i gang, og vi fik gode etableringsforhold til efterårsudlagte rajgræsser. Vinteren var mild og foråret kom til normal tid med gode tørre forhold. Vi fik tilpas med nedbør henover vækstsæsonen, og frøhøsten endte med at indtræffe til normal tid oven på en ekstrem tidlig høst i 2018.

Vi havde gode høstforhold i de tidlige arter, men vejret drillede frøhøsten i Nord- og Vestdanmark, der oplevede store udfordringer med hyppige regnbyger i august. Bygerne kom næsten daglig fra sydvest og tog turen ind over Nordjylland. Det resulterede desværre i flere marker med halvt udbytte, og nogle få måtte opgive at få høstet.

Udbytter i engrapgræs og alm. rajgræs i top

I slutningen af september har vi modtaget godt en fjerdedel af høsten, og vi er godt i gang med rensningen. Nu kan vi danne os et godt overblik over høstens størrelse i de fleste arter, og udbytteprognosen tegner til, at vi får en høst, der i gennemsnit er pænt over en normalhøst af græs og kløver.

Tabel 1 viser de foreløbige skøn over udbytter i de enkelte arter. Det er opgjort for konventionelt frø, hvor sammenligningsgrundlaget er gennemsnittet af de tidligere fem års udbytter.

Kommentarer til de enkelte arter

Hvidkløver ser ud til at lande på et normalt udbytte, dog med store variationer. Der blev dannet godt med blomsterhoveder i mange marker, og det tegnede rigtigt lovende. Dog oplevede man i år på mange lokaliteter et stort skadedyrstryk af især kløverhovedgnave-

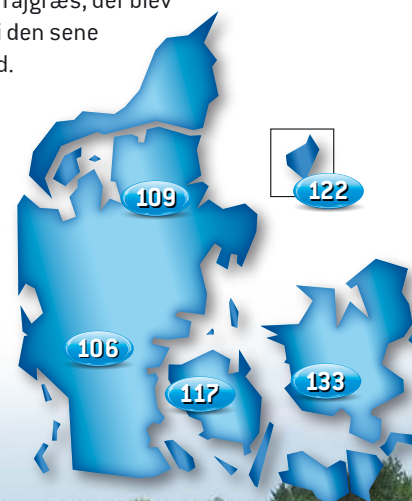
ren, og flere avlere erfarede, at selv gentagne behandlinger med insekticider ikke bekæmpede skadevolderne med den ønskede effekt. Efterfølgende tests på snudebiller fra forskellige lokaliteter har ikke kunnet påvise insekticidresistens, men der vil blive forsket mere i emnet fremover. Læs mere om skadedyrene på side 8-9.

Alm. rajgræs havde gode vækstbetingelser gennem hele sæsonen og markerne udviklede sig meget fint. Vi har opnået nogle rigtig flotte udbytter, og nogle avlere har sågar oplevet udbytter helt i toppen af skalaen. Desværre trækker det lidt ned, at det primært var alm. rajgræs, der blev ramt af det dårlige høstvejr i den sene del af høsten i dele af Jylland.

Ital. rajgræs ser ud til at yde lidt på et niveau lidt over normalen, mens rajsvingel ser ud til at komme med udbytter pænt over normalen.

Hundegræs blev på nogle lokaliteter ramt af sen nattefrost i maj

Figur 1. Relative udbytter i alm. rajgræs i de enkelte landsdele (foreløbige tal)

Tabel 1. Høstudbytte – prognose for høst 2019, DLF Danmark

	Udbytte kg/ha 2018	Relativt udbytte i forhold til fem års løbende snit
Hvidkløver	530	100
Alm. rajgræs	1.730	113
Hybrid rajgræs	1.480	101
Ital. rajgræs	1.720	107
Rajsvingel	1.440	114
Rødsvingel	1.440	95
Bakkesvingel	1.120	129
Strandsvingel	1.540	113
Hundegræs	1.110	100
Engrapgræs	1.210	119

Rødsvingel er vores næststørste art efter alm. rajgræs, og den udmærker sig ved, som den eneste art, at ligge under femårssnittet. Regnbygger omkring blomstringen har lokalt kostet på bestøvningen, og frøfyldningen har ikke været optimal især vest for Storebælt, hvor vi også ser en lavere rumvægt i både rå- og renvaren. Hos nogle avlere kneb det også med at få timet vækstreguleringen optimalt, hvilket resulterede i lidt mere lejesæd end normalt. Samme tendens så vi senere i flere kornmarker. Samlet ser rødsvingeludbyttet ud til at blive fem procent under normalen.

I strandsvingel tegner høsten til at være rigtig flot, og særligt i fodertyperne får vi en god høst.

Hundegræs ser ud til at ende omkring en normalhøst, men det dækker over store variationer. Nogle af de østdanske lokaliteter oplevede store frostskafer i maj, som havde stor indvirkning på udbyttet i enkeltmarker.

Engrapgræs er årets højdespringer med rigtigt gode udbytter, efter at arten i et par år har ydet under normalt niveau.

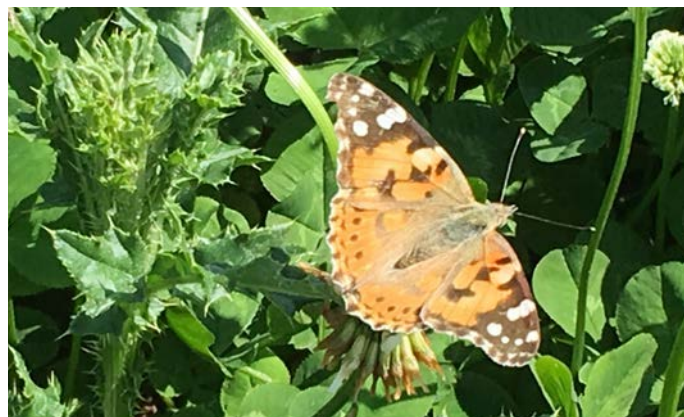
Råvarekvaliteter

Tabel 2 viser de foreløbige svindprocenter sammenlignet med de seneste fem års gennemsnit, og vi ser ikke den store variation i forhold til normalen for rensesvindet i de enkelte arter.

Ud fra de første analysetal tegner der sig et billede af, at vi ser et større indhold af både væselhale og enårig rapgræs end normalt. Spirevnerne ser ud til at være normale for årets høst.

Tabel 2. Svindprocenter 2019 sammenlignet med gennemsnittet af de sidste fem år

	2019	5 års gennemsnit 2014-2018
Hvidkløver	-	28
Alm. rajgræs	16	15
Ital. rajgræs	10	10
Rajsvingel	15	15
Rødsvingel	14	15
Bakkesvingel	18	21
Strandsvingel	17	17
Hundegræs	15	13
Engrapgræs	23	23
Total græs og kløver	16	16

Tidselsommerfuglen kom i stort tal til Danmark i 2019 og kunne blandt andet findes i hvidkløver, hvor den hjalp godt med til bestøvningen

Normal frøhøst i Holland

Etableringen afgrøderne i efteråret 2018 gik rigtigt godt, men foråret i Holland bød på mere tørke end i Danmark. Rajgræshøsten var udfordret af nedbør, der generede de skårnede afgrøder. Samlet set ser høsten ud til at lande på indeks 100 i alm. rajgræs og indeks 104 i strandsvingel.

Skuffende rajgræsudbytter i USA

Arealet med alm. rajgræs har været presset af konkurrerende afgrøder i USA. I høst var både alm. og ital. rajgræs presset af ustadige vejrforhold, hvilket er ret så usædvanligt i det nordvestlige USA. Det ser ud til at ende med en beskeden høst på indeks 85 i de to rajgræsarter. Westerwoldisk rajgræs har klaret sig bedre med en normal høst og i strandsvingel ligger prognosen over normalen med på udbytteindeks på 105.

Pil op på rødsvingel i Canada

Den første vurdering af høsten i Canada viser store variationer. Rødkløver og lucerne ser ud til at ligge på et normalt niveau, mens alm. rajgræs og timote er hårdt ramt med en relativ høst omkring indeks 70. Rødsvingel i Peace River området tegner til en høst over middel. Der meldes dog ikke om et overforsynet marked, da der er en god efterspørgsel på canadisk rødsvingel på det amerikanske marked. 🌱

Direkte høst af strandsvingel i kuperet terræn på Sydfyn den 23. juli 2019. Strandsvingel var en af flere frøarter, der havde et rigtigt godt år i 2019

